

SAGA
EGMONT

Walter Scott
Železná pěst II

SAGA
EGMONT

Walter Scott
Železná pěst II

Walter Scott

Železná pěst II

SAGA Egmont

Železná pěst II

Original title: *Redgauntlet II*

Original language: English

Cover image: Shutterstock
Copyright © 1824, 2021 SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788711661871

1st ebook edition
Format: EPUB 3.0

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

This work is republished as a historical document. It contains contemporary use of language.

www.sagaegmont.com

Saga Egmont - a part of Egmont, www.egmont.com

Kapitola VI.

Pokračování deníku Latimerova.

»Důležitá rozmluva, o níž jsem psal na konci svého posledního zápisu do tohoto deníku, se vykonala dříve nežli jsem sám očekával, protože ještě téhož dne, kdy jsem obdržel výše uvedený dopis od svého žalárníka, a to právě po obědě, Pán, či ať už se nazýval jak chtěl, vstoupil do komnaty tak náhle, že se mně v prvním okamžiku zdálo, že je to nějaký přízrak. Postava i celé vzezření tohoto muže je obzvláště vznešené a majestátní a jeho hlas je sytý a zvučný jako hlas vůdce, který je si vědom toho, že nikdo se nesmí opovážiti odporovati jeho autoritě. Vstal jsem bezděčně když vstoupil a oba jsme na sebe pohlíželi dlouhou chvílí, až konečně můj návštěvník přerušil ticho.

„Vy jste si mne přál viděti.“ pravil, „Jsem tedy zde a chcete-li mně něco říci — poslouchám. Tolik vám však musím říci, že mám příliš málo času na nějakou dětinskou němohru.“

„Chtěl jsem se vás otázati.“ Pravil jsem, „jakým právem jsem vězněn v tomto domě a za jakým účelem?“

„Já jsem vám již řekl, že moje autorita je dostatečná a že moje moc se jí úplně rovná,“ odvětil. „To vám musí pro přítomnou dobu zatím postačiti.“

„Každý anglický poddaný má právo dozvěděti se, proč byl uvržen do vězení,“ řekl jsem, „a bez zákonně vystaveného zatykače nesmí být zbaven svobody. Ukažte mně zatykač, na jehož základě jsem byl já zatčen.“

„Poskytnu vám možnost viděti ještě více,“ odvětil. „Uvidíte úředníka, jímž byl podepsán a to bezodkladně.“

Tato náhlá nabídka mne současně pomátla i znepokojila, přes to však jsem cítil, že jsem v právu a rozhodl jsem se, že si budu počínati směle, ačkoliv bych si byl opravdu přál, abych měl trochu času na přípravu. On se však otočil, otevřel dveře komnaty a nařídil mně, abych ho následoval. Když jsem přešel práh mého vězení, pocítil jsem chuť obrátiti se a uprchnouti, ale nevěděl jsem, kde jsou schody vedoucí ven — měl jsem důvodné příčiny domnívati se, že venkovské dveře budou asi zavřeny, a konečně, jakmile jsem opustil komnatu, abych následoval svého pyšně si vykračujícího žalárníka, zpozoroval jsem pojednou, že jsem stopován Cristalem Nixonem, který se náhle objevil dva kroky za mnou a s nímž jsem se nemohl tělesnou silou měřiti, nehledě k tomu, že by se mu jistě v případě mého odporu dostalo pomoci od jeho velitele.

Proto jsem kráčel mlčky a bez odporu asi dvěma nebo třemi chodbami daleko značnější délky, než se to srovnávalo s představou, kterou jsem si vytvořil o velikosti domu, v němž jsem byl uvězněn. Konečně byly otevřeny nové dveře a my jsme vstoupili do obrovského staromódního salonu s barevnými skly v oknech, s dubovým vyloženíím zdí, s ohromným krbem, na němž hořela veliká otep dříví pod klenutým sběračem dýmu z kamene, na němž byly vytesány jakési znaky, kdežto zdi byly zde vyzdobeny neobvyklým počtem portretů hrdinů ve zbroji, s ohromnými parukami místo přilbic, a dam v parádních úborech, čichajících ke kyticím.

Za dlouhým stolem, na němž bylo rozloženo několik knih, seděl chytře vypadající příkrčený muž, mající vlastní vlasy spleteny v cop a který podle hromádky čistého papíru, rozloženého před ním a podle pera, jež třímal při mém příchodu v ruce, byl patrně připraven jednati jako zapisovatel. Poněvadž pak chci popsati tyto osoby

podrobně, musím přidati, že měl temně zbarvený kabát, silné bavlněné kalhoty a kožené gamaše.

V čele stolu v široké lenošce, potažené černou kozí, seděla tlustá osoba asi padesát let stará, která byla buď skutečně venkovským smírčím soudcem, anebo byla dobře volena, aby zastávala tuto úlohu. Jeho kožené kalhoty byly bezvadného střihu, jeho jockeyské boty byly pečlivě vyleštěny. Bohatě krajkami ozdobená šarlatová vesta a purpurový kabát padly znamenitě tomuto obtloustímu mužikovi, dodávající jeho rudé tváři ještě nachovějšího nádechu.

Myslím, že byl již po obědě, poněvadž byly již dvě hodiny odpoledne a nyní se bavil tím, že trávil při dýmce silného tabáku, V jeho chování zračilo se velké přesvědčení o své vlastní důležitosti, která úplně odpovídala jeho důstojnému zevnějšku a zvyk, proplétati řeč rozmanitými citoslovci, pronášenými v podivné bohatosti všech tónin, od basu až k diskantu zvláštního druhu, jakož i přerušování vět mocnými bafy z dýmky, dodával jeho řeči zdání zralého rozvažování všech názorů a rozhodnutí, které pronášel. Přes to přese všechno, Alane, nedalo se pochybovati o tom, že tento venkovský soudce byl veliký osel, neboť kromě veliké vážností a úcty, kterou choval k názorům svého zapisovatele, byl jak se zdálo úplně pod vlivem mého žaláříka, který byl patrně rovněž venkovským šlechticem a statkářem jako on.

„Oh — ha — ovšem — tak — tak — hm — hm — to je tedy, jak myslím, ten mladý muž — hm — ovšem — zdá se, že je nemocen, — Mladý muži, můžete se posaditi.“

Použil jsem tohoto dovolení, neboť moje choroba mne zeslabila více, nežli jsem se sám domníval a já jsem se cítil skutečně velice znaveným i těmi několika málo kroky, které jsem právě vykonal, k čemuž ovšem také nemálo přispívalo moje vzrušení, jež se mne zmocnilo.

„A vaše jméno, mladý muži — puf — puf, hm, ovšem — nu — puf, puf! — jakpak se vlastně jmenujete?“

„Darsie Latimer.“

„Správně — ovšem — hm — velmi správně. Darsie Latimer, to je to správné — hm — ovšem — puf, puf — A odkud přicházíte?“

„Ze Skotska, pane,“ odvětil jsem.

„Tak vy jste rodilý Skot — he — puf, puf — ovšem — eh — či jak to je?“

„Já jsem rodilý Angličan, pane.“

„Správně — ovšem — ano, vy jste Angličan. Puf, puf. Ale prosím, pane Darsie Latimere, byl jste vždy nazýván tímto jménem, anebo jste měl ještě nějaké jiné?“

„Pokud se pamatuji, neměl jsem nikdy žádného jiného jména,“ zněla má odpověď.

„Jak to? — eh — hm — to bych já byl nikdy nemyslíl. Hej, sousede, co tomu říkáte?“

Při těchto slovech se podíval na mého věznitele, který se vrhl do lenošky a seděl v ní s rukama skříženými na prsou a s nohama nataženými kupředu, naslouchaje nedbale našemu rozhovoru. Ten nyní odpověděl, že se snad mladý muž nepamatuje na své mládí.

„Ach — eh — hm — vy slyšíte toho pána, — Prosím, jak daleko asi sahá vaše paměť? Puf, puf!“

„Snad, pane, až k věku tří let, a možná, že ještě dále.“

„A vy se snad chcete odvážiti říci, pane,“ zvolal můj věznitel zvučným a hrozivým hlasem, vzchopiv se náhle se sedadla, „že jste tehdy měl stejné jméno jako nyní?“

Byl jsem zaražen určitostí, s jakou mně byla tato otázka dána a marně jsem se snažil rozpomenouti na něco, co bych mohl odpovědět.

„Aspoň“, řekl jsem konečně, „pokud se pamatují, byl jsem vždy nazýván Darsie. Děti v tom věku nebývají ani jinak jmenovány, nežli křestním jménem.“

„Ó — to jsem si myslil,“ řekl a usadil se opět na své sedátko a natáhl znovu nedbale své nohy.

„Tak vy jste byl nazýván Darsie již od svého dětství,“ pravil smírčí soudce. „A — hm — ovšem — puf, puf — od kdy jste počal užívatí jména Latimer?“

„Já jsem ho nepoužíval, pane. To jméno mně bylo dáno,“

„Já se vás táži,“ řekl můj věznitel, ale daleko mírnějším hlasem nežli dříve, „pamatujete-li se na to, že jste byl nazýván Latimerem i před tím, nežli vám bylo toto jméno dáno ve Skotsku?“

„Já budu mluvití upřímně, pánové,“ řekl jsem. „Já se skutečně nedovedu upamatovatí na to, že bych byl jmenován Latímerem v té době, kdy jsem se nacházel v Anglii, ale rovněž tak si nedovedu rozpomenoutí, kdy mně toto jméno bylo po prvé dáno, a pakli chcete něco odvodití z těchto otázek a mých odpovědí, žádám, aby moje tehdejší útlé mládí bylo vzato v úvahu.“

„Hm — ovšem — ano,“ řekl soudce, „vše, co zasluhuje úvahy bude také zrale uváženo. Mladý muži — eh, hm — ovšem, já vás žádám, abyste mně sdělil jméno svého otce a své matky — puf, puf!“

To byla bolestná rána, která mne trápila po mnoho let a proto jsem nesnesl tuto otázku tak klidně jako předešlé, ale odvětil jsem rozčíleně:

„A já si zase přeji vědětí, jestli se skutečně nalézám před anglickým smírčím soudcem?“

„Jeho ctihodnost, rytíř Foxley z Foxley Hallu zastává tuto hodnost již po dvacet let,“ řekl master Nicholas, soudní zapisovatel.

„Potom by měl vědětí, anebo vy, pane, jako jeho právní pomocník byste ho měl upozornití na to, že já jsem žalobcem v tomto případě a že napřed má býtí vyslechnuta moje žaloba, dříve než budu podroben křížovému výslechu.“

„Hm — co — oh — ovšem — v tom něco je, sousede,“ řekl smírčí soudce, jenž si sám nebyl patrně v ničem jist svou věcí a zmítaje se jako třtina při každém zavanutí právnických doktrín, chytal se křečovitě jako své spásy mého věznitele.

„Já se vám divím, Foxleyi,“ řekl tento zlomyslný muž, „jak byste mohl dopomoci tomuto mladému muži ke spravedlnosti, kdybyste nevěděl, kdo a kým vlastně je.“

„Ha — ano — na mou duši — to je správné,“ řekl pan smírčí soudce Foxley, „a nyní — když přihlédneme k té věci pozorněji, uvidíme — eh, že v tom, co říká, není opravdu ničeho — puf, puf — a proto, pane, mně musíte sdělit jméno vašeho otce i matky.“

„To není v mé moci, pane,“ odvětil jsem.

„A poněvadž, jak vidím, se musíte tak dalece plésti do mých osobních záležitostí, vězte, že jich vůbec neznám.“

Smírčí soudce nabral zhluboka dechu a nadmul obě tváře vzduchem tak, že vypadal jako nějaký holandský andělíček, zatím co jeho oči námahou při tom mu lezly v pravém slova smyslu z důlků. Potom konečně vypustil vzduch.

„Fuí—ít! — Uf — puf — ha! Vy neznáte svých rodičů, mladíku? V tom případě vás budu musit dát zatknout jako neznámého poběhlíka a tuláka. Všechno neznámé naplňuje hrůzou, jak jsme se učili na škole v Appleby, to jest každý, kdo není znám úřadům, je lotr a vagabund. Ha! Ovšem — eh, vy se můžete ušklíbat, pane — ale dejte si pozor, abyste toho na konec nelitoval.“

Prohlásil jsem, že mne vůbec ani v duchu nenapadlo, abych se soudci nějak vysmíval a potom jsem začal líčiti pravý stav mých rodinných záležitostí. Ten smírčí soudce byl osel, to bylo jasné, ale přes to bylo téměř nepochopitelné, že nevěděl naprosto, co si má počít v případě tak jednoduchém, jako byl můj. Proto jsem mu sdělil vše, co jsem věděl o přepadení rybářské stanice a o

jejím vyplenění na skotské straně solvayské zátoky, vysvětlil mu, jak jsem se octl ve svém nynějším postavení a žádal jsem jeho ctihodnost, aby mne vysvobodil z mého zajetí. Přednesl jsem svoji řeč s velikou vážností, vrhaje občas pohled na svého protivníka, který lhostejně naslouchal všemu tomu, z čeho jsem ho vínil.

Když jsem konečně ustal ve své řeči, nevěda skutečně již, co bych mohl ještě připojit k případu tak prostému, smírčí soudce odpověděl:

„Hm — ovšem, ovšem — ano — podivuhodné! A tak, to je všechna vaše vděčnost vůči tomuto gentlemanovi, který se o vás staral s takovou pečlivostí?“

„On mně zachránil život, pane — to přiznávám,“ řekl jsem, „a to dvakrát za sebou, ale to mu přece nedává naprosto žádného práva, aby nakládal s mojí osobou podle své vůle a olupoval mne o svobodu. Přes to netoužím po žádné pomstě, ani nežádám za jeho potrestání, naopak si přeji rozejiti se jako přítel s tímto gentlemanem, o jehož úmyslech nechci souditi, že by byly špatné, ačkoliv jeho jednání vůči mně bylo neoprávněné a násilnické.“

Tato mírnost, Alane, jak snad pochopíš, nepramenila z pocitů, jež jsem choval vůči člověku, na něhož jsem si právě stěžoval. Byly to jiné důvody, jež mne k tomu přiměly, mezi nimiž úcta k němu měla rovněž jistý podíl. Přes to se zdálo, že tato umírněnost, s jakou jsem hájil svoje právo, na něj působila daleko mocněji nežli vše to, co jsem dosud řekl. Bylo zřejmo, že je silně pohnut a z toho důvodu také si vzal několik šňupců, jako by chtěl jimi potlačit vnitřní vzrušení.

Ale dojem, který jsem chtěl svojí řečí učiniti na soudce Foxleye, byl daleko méně příznivý nežli jsem očekával. Radil se šeptem s panem Nicholasem, svým zapisovatelem, vrtěl hlavou, odkašlával, říkal „ovšem, ovšem, eh, ah a vytahoval do výše své obočí, jako kdyby mně tím chtěl naznačiti, že u něho moje slova nemají žádné ceny. Konečně

pak ke konci mé řeči se patrně již ustálil ve svém mínění o mně, roztáhl se pohodlně ve své lenošce a začal bafati s velikou energií ze své dýmky, pohlížeje na mne tak pohrdavě, že jsem pochopil, že je vůči mně úplně zaujat.

Konečně když jsem ustal, spíše proto, že mně došel dech, než aby se mně nedostávalo důvodů, otevřel své výmluvné čelisti a pronesl následující odpověď, promíšenou bohatě svými obvyklými citoslovci a vložkami a velikými chuchvalci dýmu, které brzy zahalily celé jeho okolí:

„Hm — ovšem — eh — puf — a vy myslíte, mladíku, že Mathew Foxley, který je soudcem po více než dvacet let, uvěří tomu vašemu nesmyslnému povídání, kterým by se nedala ošáliti ani žádná babka z trhu? Puf — puf — eh? Ale vždyť vy, chlapíku — eh — ani snad nechápete, že takové obvinění není žádným žertem — hm, ovšem — a že ani nejznamenitější muž — puf — baron z Graystocku — eh — by se neodvažoval nikoho obviňovati — puf — kdyby neměl dostatečných důkazů, že — hm — ovšem — že je skutečně pravda to, co povídá. A přece vy mně tu chcete namluviti, že jste byl unesen tímto gentlemanem, oloupen o peníze a bůh ví co všechno ještě. A — eh — puf — vy mně chcete namluviti, že všechno, co si přejete, je jen dostati se z jeho mocí. Já totiž myslím — eh — puf — že to je vše, čeho si přejete — ne? Puf! A proto, poněvadž jste jakéhosi druhu člověkem, který vyklouzl z oprátky a ovšem — hm — jakýmsi ničemným učedníkem a k tomu ještě trochu pomateným, jak mně počestní lidé z tohoto domu vypravovali — puf, puf — musíte právě zůstat pod dozorem vašeho poručníka až do té doby, dokud se nestanete plnoletým, anebo až vám rozkazem lorda kancléře bude dovoleno, abyste sám spravoval své osobní záležitosti, jichž — i když se vám podaří do té doby sebrati svůj rozum dohromady, možná že nebudete míti příliš na spěch — hm, ovšem, puf — se ujmduti.“

Dosti dlouhá doba, která byla vyplněna všelijakými hm, ovšem a mohutnými oblaky tabákového dýmu, pomíšenými pomalou a slavnostní řečí smírčího soudce, mně popřála možnost soustřediti své rozptýlené myšlenky.

„Nedovedu poehopiti, pane,“ řekl jsem, „na základě jakého práva se nazývá tento muž mým poručníkem. To je vyložený podvod — já ho neviděl nikdy v celém svém životě, až jsem přišel do tohoto kraje asi před čtyřmi týdny.“

„Ovšem, pane, my — eh — víme, že — puf — vy nerad slýcháte jistá jména, a že — eh — vy mně rozumíte — jsou věci, zvuky a záležitosti, rozhovory o jménech a podobné věci, které vás přivádějí z míry a popuzují k zuřivým výbuchům — jejichž svědkem nemám naprosto žádnou chuť býti. Nicméně, pane Darsie — nebo — puf — pane Darsie Latimere — nebo, puf, puf — eh — ovšem, pane Darsie bez Latimera — vy jste se mně dnes přiznal k takovým věcem, že jsem ujištěn, že budete nejlépe opatřen, když zůstanete pod ochranou mého počestného přítele zde — neboť nehledě ke všem vašim výpovědím a doznáním — puf, puf, eh — jsem přesvědčen, že je nejodpovědnější osobou — ah, ano, ovšem — nejodpovědnější a nejčestnější osobou. Můžete to snad popřiti — eh?“

„Já o něm ničeho nevím, ba neznám ani jeho jména,“ řekl jsem. „A neviděl jsem ho, jak jsem vám již sdělil, po celý svůj život — až před několika málo týdny.“

„Chcete to odpříisáhnoutí?“ řekl ten podivný muž, který, jak se zdálo, vyčkával výsledku této debaty, jsa jist svou obětí jako chřestýš, který jí již jednou omámil svým pohledem. A při těchto slovech, pronesených polohlasně hlubokým basem, odtáhl svou židli poněkud za lenošku soudcovu tak, aby nebyl viděn ani jeho zapisovatelem, jenž seděl po stejné straně, mrštil po mně tak zachmuřeným a zlým pohledem, že na to po celý svůj život nezapomenu. Vrásky na jeho čele nad jeho očima se prohloubily a téměř

zčernaly a utvořily polookrouhlý, či lépe řečeno elipsovité tvar přímo při spojení obou obočí. Četl jsem popis takového ďábelského pohledu v nějaké knize, která se ocitla před nedávnem v mých rukou, ale něco podobného jsem neviděl dosud nikdy, neboť hluboký obrys znamení, utvořivšího se na čele žaláříka, mně připomenul jasně podobu malé podkovy.

Byl jsem tak překvapen, ba jak musím doznati poděšen při spatření tohoto strašného znamení, že jsem nedovedl odtrhnouti své oči od obličeje, na němž se zjevilo, a tento stav trval tak dlouho, až si záhadný muž přejel na okamžik obličej kapesníkem a pozbyl okamžitě svého strašného vzezření.

„Ten mladý muž nebude již zapírati, že mě viděl dávno před tím,“ řekl k smírčímu soudci chlácholivým, ale odporu netrpícím hlasem. „A já doufám, že se usmíří s mým dočasným poručnictvím, které může skončiti lépe, nežli on sám očekává.“

„Ať již očekávám cokoliv,“ řekl jsem, sbíraje své rozptýlené myšlenky dohromady, „vidím, že nemohu očekávati ani spravedlností, ani ochrany od tohoto gentlemana, jenž nerozumí svému úřadu. Pokud se pak týče vás, pane, jenž jste se násilně vmísil do osudu nešťastného mladého muže a který předstíráte takový zájem o mne, nevím, co bych řekl. Že jsem vás viděl již před tím, je jisto, poněvadž nikdo nezapomene pohledu, jímž patrně ohromujete ty, po nichž jste ho vrhl.“

Smírčímu soudci patrně nebylo příliš volno při těchto slovech.

„Hoho — ovšem,“ řekl rozpačitě, „Myslím, že je již čas, abychom šli, sousede, Já dnes musím ujetí veliký kus cesty a byl bych nerad, kdybych musil tím krajem projížděti v noci. Já i vy, pane Nicholas, musíme si pospíšiti.“

Smírčí soudce nato začal chvatně oblékati své jezdecké rukavice a pan Nicholas si pospíšil s oblečením svého pláště, načež sňal s věšáku svůj jezdecký bič. Domácí pán se pokoušel je zadržeti a mluvil o večerí a o noclehu. Oba dva sice chrlili ze sebe díky za toto pozvání, ale jak se zdálo neměli naprosto žádné chuti mu vyhověti, a pak smírčí soudce Foxley měl aspoň dvacet rozmanitých výmluv, propletených celými sty: ah, eh, hm, hm a tak dále, které pronášel stejně slavnostním hlasem jako když mluvil se mnou, když náhle vpadlo do dveří známé jíž čtenáři děvče Dorcas, které vyřizovalo, že je tu nějaký gentleman, který si přeje mluvit s někým od soudu v důležité záležitosti.

„Jaký gentleman? — A s kým si přeje vlastně mluvit?“ otázal se můj věznitel přísně.

„Přijel poštou po svých desíti prstech na nohou,“ odvětilo děvče, „a přeje si mluvit zde s jeho ctihodností o něčem velice důležitém. Já ho sice pokládám za nějakého gentlemana, poněvadž mluví latinsky jako když bičem práská, ale jinak — přenešťastná příhodo — zrovna nevypadá příliš panský a má hrozně směšnou paruku.“

Gentleman takto oznámený a popsáný se vřítel do salonu. Ale já už jsem popsal, jak vidím, první sešitek a proto musím začít druhý, který bude zahájen tímto nenadálým vniknutím, drahý Alane — tvého bláznivého klienta, chudého Petra Peeblesa.«

Kapitola VII.

Pokračování deníku Latimerova.

»Až do těchto posledních vzrušujících dnů jsem vlastně nevěděl, co to je prožiti opravdový žal. Co jsem nazýval tímto jménem, byly vlastně jen okamžiky nudy, únavy a dlouhé chvíle, která nás občas sužuje, aniž bychom si vlastně měli na co stěžovati.

Pakli jsem tedy poněkud neoprávněně ve svém blahobytu a spokojenosti reptal na svůj neznámý původ i na nejistotu svého postavení ve společnosti, vykonám za to pokání tím, že trpělivě a statečně budu snášeti svoje nynější protivenství, ba dokonce se vynasnažím, abych zachoval přinejmenším veselou mysl. Co mně mohou vlastně udělati? Čeho by se mohli odvážiti? Foxley, jak jsem přesvědčen, je skutečný venkovský smírcí soudce a majitel panství, ačkoliv (ač to zní poněkud podivuhodně) je přes to veliký osel a jeho zapisovatel a právní poradce v hnědém obleku musí míti velice neklidné myšlenky, když si vzpomene na to, že se stal pomocníkem vražedného útoku a únosu. Lidé si pravidelně nepovolávají ke svým černým činům podobné svědky. Mám také nadějí, Alane — mám velikou naději, že mně vyrůstá pomocník ve vlastní rodině mého utiskovatele. Věřím, že Z. P. opět vystoupí v můj prospěch a zúčastní se boje s mým nepřítelem.

Více ti nemohu na těchto stránkách sdělit, ani nesmím prozraditi to, co nesmí nikdo věděti kromě tebe. Dostí však — je mně daleko lehčeji na duši nežli mně dosud bylo a ačkoliv mne stále ještě obklopuje dosti záhadného,

nevysvětlitelného a hrozivého, přece to nejsou tak strašné mraky, aby úplně zahalily obzor mé duše.

Jakmile jsem spatřil strašidelnou postavu starého strašáka na vrány z edinburské soudní síně, řítícího se do komnaty, kde jsem byl podroben tak zvláštnímu výslechu, ihned jsem si vzpomněl na tvé styky s ním a málem bych býval spáchal parodii na krále Leara.

„Hrome! — nic nemohlo snížit
přirozenost lidstva tak hluboko,
jako jeho ‚učení právníci‘.“

Vypadal skoro právě tak, jako jsme ho vídávali, Alane, když, spíše snad k vůli tomu, abych byl ve tvé společnosti, nežli z vlastní své náklonnosti, jsem navštěvoval často soudní síně. Jediným přídatkem jeho výstroje jako pocestného byl pár bot, který vypadal tak jako kdyby viděl bitevní pole u Sheriffmooru, tak velkých a těžkých, že ačkoliv byly připevněny k znaveným nohám toho nebohého tvora celými svazky tkanic rozmanitých barev, přece vypadaly tak, jako kdyby je vlékl s sebou k vůli sázce, anebo ještě spíše, jako kdyby tím chtěl vykonati nějaké těžké pokání.

Bez ohledu na překvapené pohledy společnosti, do níž tak neočekávaně vpadl, Petr se vplížil do samého středu komnaty s hlavou schýlenou, jako beran, který chce někoho trknouti a pozdravil ji následovně:

„Dobrý den, pánové, dobrý den, vaše milosti! Prodávají se tu zatykače na uprchlé osoby?“

Zpozoroval jsem, že při jeho vběhnutí do salonu můj přítel, či lépe řečeno nepřítel, ustoupil zpět a postavil se tak, jako kdyby chtěl ujiti pozorností nově příchozího. Já jsem učinil, pokud mně to bylo ovšem možno, totéž, protože ačkoliv bylo možno, že mě pan Peebles pozná, přece jsem nevěděl, mám-li využití této naší vzájemné známosti,

poněvadž, jak víš, jsem vždy náležel k té skupině mladých lidí, kteří se bavívali tím, že dávali Petrovi luštít spletité právní případy a prováděli mu při tom všelijaké šprýmoyné kousky, což v něm vzbuzovalo oprávněný hněv. Také jsem pomýšlel na to, že by snad bylo lépe, kdybych dělal, jako bych pana Peeblesa neznal, abych ho mohl potom použití za dobrou odměnu jako posla, jenž by doručil mé dopisy přátelům, což by mně posloužilo daleko více, nežli jeho svědectví před soudcem Foxleyem.

Proto jsem se rozhodl, že vyčkám, až jak vše dopadne a dával jsem dobrý pozor, aby mně nic neuniklo. Ustoupil jsem tak daleko zpět, kam jsem až mohl, ba dokonce jsem opatrně prohlédl dveře i chodbu, abych se přesvědčil, nemohl-li bych v nestřeženém okamžiku nenápadně uprchnouti, ale tam stál Cristal Nixon, jehož malá černá očka, ostrá jako baziliškova, patrně ihned pochopila můj úmysl, jakmile se setkala s mými zraky.

Usedl jsem tak daleko z dohledu všech přítomných lidí, jak jsem jen mohl a naslouchal rozhovoru, který následoval — daleko zajímavějšímu pro mne, nežli byl kterýkoliv z těch, v nichž dosud Petr Peebles vystupoval jako činná osoba:

„Prodávají zde zatykače? Víte — zatykače na uprchlé lidi?“ pokračoval Petr.

„Hej — eh — co?“ pravil soudce Foxley. „Co chce vlastně, k čertu, ten chlapík? Nač vlastně — eh — potřebujete zatykač? “

„Abych mohl dáti zatknouti mladého advokáta, který mně uprchl, poněvadž převzal můj proces a hájil mne — a dostal ode mne dobré palmare a tolik pálenky, kolik jen mohl vypiti toho dne v domě jeho otce — ten vám pije pálenku jako nějaký starý chlap.“

„A co vám ten opilý mladý advokát vlastně provedl, že se obracíte na mne — eh — ha? Oloupil vás? Jestli je to

právník, pak by to nebylo nic podivného — vidíte, Niku — eh — ha?“ řekl soudce Foxley.

„On mne oloupil sám o sebe,“ odvětil nešťastný Petr Peebles, „o svoji pomoc, podporu, útěchu a asistenci, již je mi povinen jako můj právní zástupce poskytovat. On vzal ode mne závdavek na hájení, vypil mně všechnu pálenku a je za horami a nechal moji při zpola vyhranou a zpola prohranou. Nu a tak mně jakési dámy, které se vyznají také trochu v právech a soudu, poradily, abych si dodal odvahy a pronásledoval ho. A tak jsem se tedy ihned vydal na cestu, ponejvíce pěšky, místy také vozem, když mne někdo svezl a putoval jsem za ním. Našel jsem jeho stopu v Dumfriesu a tam jsem se dozvěděl, že přešel na anglickou stranu a proto chci na něho nyní zatykač.“

Jak se mně rozbušilo srdce při této zprávě, drahý Alane. Ty tedy dlíš někde nablízku mne a já vím, za jakým účelem. Ty jsi vše opustil a letěl mně na pomoc a proto není divu, že nyní, když jsem se přesvědčil o tvém přátelství a věrnosti a spoléhaje na tvoji moudrost a prozřetelnost, píši s radostným a lehkým srdcem tyto zápisky, věda, že se blížím spojencem, který mně dopomůže k vítězství nad mým zarputilým nepřítelem.

Prozatím však jsem se nepoddal záchvatu upřímné radosti a neprozradil jsem ani mžiknutím oka, co se v mém nitru děje, nýbrž jsem sledoval s napjatou pozorností zajímavý rozhovor mezi Petrem Peeblesem a smířčím soudcem. Že si z Petra ztropili opět nějakí mladí rádcové šprým, to sám naznačil, ale při tom hovořil s velikou důvěrou a přesvědčivostí a soudce, který choval tajné obavy, že bude zapleten do nějaké nepříjemně záležitosti, jak se to časem na hranicích stává, a že mu zchytralost jeho severních susedů způsobí velikou mrzutost, obrátil se zmateně ke svému zapisovateli a řekl“:

„Eh — oh — Niku — to je prokletá věc. Jak ty o tom soudíš? Tohle je spíše podle skotských zákonu.“ (Při tom vrhl pohled po domácím pánovi a zamrkal na pana Nicholase,) „Přál bych si opravdu, aby Solvayská zátoka byla aspon tak hluboká, jako je široká, abychom jim mohli zabrániti, aby sem stále přebíhali.“

Nicholas promluvil stranou několik slov se žadatelem a potom řekl:

„Ten muž chce, myslím, pohraniční zatykač, ale ty se vydávají jen na dlužníky. On však chce polapiti advokáta.“

„A proč by to nebylo možné?“ řekl Petr tvrdošjně. „Proč by to nebylo možné — to bych rád věděl. — Když najatý nádeník odepře pracovati, donutíte ho zatykačem, aby vykonal svoji předem smluvenou práci, když děvečka uteče hospodáři ve žních, donutíte ji, aby se vrátila zpět, a stejně dovedete stíhat zatykačem vzdorné uhlokopy a dělníky v solivárnách, ačkoliv celá škoda, kterou mohou natropiti, obnáší nejvýše nějaký koš uhlí, anebo pytlík soli, kdežto zde mně vezme do zaječích lehkomyšlný mladík a poškodí mne o šest tisíc liber šterlinků, to jest o tři tisíce liber, které mohu vyhráti a o tři tisíce, které pravděpodobně ztratím, nedopadhu-li ho. A vy, který si říkáte soudce, nemůžete dopomoci chudému člověku, aby toho darebáka chytil? To tu máte pěknou spravedlnost!“

„Ten chlap musí býti opilý.“ řekl zapisovatel.

„To lžete v hrdlo,“ odvětil rozčileně Petr. „Já jsem neměl v ústech ničeho kromě několika doušků studené vody od té chvíle, co jsem přešel hranici, a hrom by musil do někoho z vás uhoditi, abyste některý řekl: ‚Nechceš se, člověče, něčeho napít?‘“

Smířčí soudce, jak se zdálo, byl poněkud pohnut touto žádostí.

„Hm, hm — tiše, muži,“ řekl Petrovi. „Ty mluvíš, jako kdyby ses nalézal před některým z těch vašich žebráckých

soudců. Sejdi si dolů a požádej tam, aby ti dali něco k jídlu a pití (s doplněním mého přítele zde, který mně jistě laskavě odpustí, že tak zneužívám jeho domu i pohostinství), a já ti ručím za to, že se ti dostane plně spravedlnosti, jakou si přeješ.“

„Neodmítnu vaše sousedské pozvání,“ řekl Petr Peebles ukláněje se. „Přeji vaší milostí velikého zdaru a moudrosti, abyste mohl jednati spravedlivě v tomto neobyčejném případě.“

Když jsem viděl, že Petr Peebles hodlá vyjít z komnaty ven, nemohl jsem se zdržeti toho, abych se nepokusil o to, použití jeho svědectví, jež mně mohlo být u smírčího soudce k velikému prospěchu, Proto jsem postoupil kupředu a pozdraviv Petra otázal jsem se ho, jestli mne ještě zná.

Po delším udiveném pohledu a po řádném šňupci se patrně panu Peeblesovi začalo rozednívat v hlavě.

„Jestli vás znám?“ pravil, „To se rozumí, Pánové, zmocněte se ho — četníci, držte ho pevně. Kde je tenhle šibeničník, tam bude někde nablízku také Alan Fairford. Držte ho pevně, pane policisto, já vám ho svěřuji, protože jestli se nemýlím, jistě také vězí za tím útekem. To je také takový sběhlý student, v kterém není nic dobrého.“

„Pane Peeblesi,“ řekl jsem, „nekřivďte mně. Já jsem přesvědčen, že o mně nemůžete říci nic špatného, ale pakli budete tak laskav, sdělte těmto pánům, že jsem studujícím práv z Edinburku a že se jmenuji Darsie Latimer.“

„Já abych to sdělil těmto pánům?“ řekl Petr Peebles vzrušeně, „A proč bych jim to sděloval? Já neznám vůbec vašeho jména a mohu dosvědčiti jen to, že o vás a o vašem případě naprosto ničeho nevím.“

„To jste si vybral velmi spolehlivého a hodnověrného svědka,“ řekl pan Foxley posměšně, „Ale — ha — ovšem, já mu položím jednu nebo dvě otázky. Prosím, příteli — eh, můžete odpřisáhnouti, že tento mladík je poběhlíkem?“

„Pane,“ řekl Petr, „já odpřisáhnou vše, co je rozumné. Když já přísahám v nějakém sporu, pak je to jistě vyhraná pře. Ale nyní mám poněkud naspěch a proto přeji vaší milosti dobré chuti. Já bych opravdu již rád něco pojedl,“ dodal mluvě uctivě od té doby, co zaslechl, že by mohl dostat něco k jídlu.

„Dostanete — eh — hm — ovšem, najísti i napiti dosyta,“ řekl smírčí soudce, „Ale napřed mně řekněte, je-li tento mladík skutečně osobou, za kterou se vydává. Niku, запиšte jeho výpověď.“

„Ach — vždyť je to takový potřestěný větroplach. — Zbrklý, pane, naprosto zbrklý.“

„Jak to myslíte?“ otázal se smírčí soudce.

„Nu — je to takové přetrhdílo. Má krátce v hlavě o kolečko více. Blázen. Já jsem se sice také setkal s lidmi, kteří mne pokládali za potřestěného a já, co se mne samého týče, pokládám celý soudní dvůr za nerozumné blázny, poněvadž nedovedl za celých dvacet let učiniti moudré rozhodnutí ve velikém sporu Peeblesa proti Plainstonesovi. Ale tohle je blázen.“

„Já nerozumím z téhle proklaté hantýrky ani jedinému slovu,“ řekl pan Foxley zoufale, „Rozumíte mu, sousede? Co vlastně myslí ten člověk?“

„On je prostě toho názoru, že tento mladík je choromyslný, řekl můj věznitel, který se stával silně netrpělivým při této nekonečné rozmluvě.“

„Tak je to — tak je to,“ zvolal Petr Peebles radostně. „Ne sice vyložený blázen, ale —“

Při tomto slově se zarazil a upřel své oči na osobu, již oslovil a náhle zvolal radostně:

„Ale hledme, hledme, pane Herriesi z Birrensworku, to jste vy? Já jsem myslil, že vás také oběsili na kenningtonských ladech nebo v Hairiebie, anebo na

některém tom místě po vašich krásných kouscích, které jste prováděl ve čtyřicátém pátém roce.“

„Myslím, že se mýlíte, příteli,“ řekl přísně pan Herries, s jehož jménem jsem se tak neočekávaně seznámil.

„Ale kdepak,“ odvětil nebojácný Petr Peebles. „Já se na vás pamatují velice dobře, poněvadž jste bydlil v mém domě v onom slavném roce čtyřicátém pátém, neboť to byl skutečně slavný rok. Počátkem tohoto roku vypukla veliká revoluce a můj spor — největší právní pře celého světa — Peebles proti Plainstonesovi et per contra ¹) — byl již zaznamenán a měl býti zahájen v zimním zasedání soudu, bohužel však vaše plaidy, dudáci a podobné nesmysly zarazily všechnu spravedlnost, takže po jistou dobu se vůbec nikdo nemohl souditi.“

„A já vám pravím, chlape,“ řekl Herries ještě rozezleněji, „že jste si mne popletl s nějakou jinou veteší ve vaší bláznivé makovicí.“

„Mluvte jako gentleman, pane,“ odvětil Petr Peebles — „tohle není žádná slušná řeč, pane Herriesi z Birrensworku. Nebudete-li mluvit slušně, musím se vám poroučeti. Já nerad mluvím s hrdými lidmi, ačkoliv jsem ochoten vždy odpovědět na každou slušnou otázku a proto, chcete-li se pobavit vzpomínkami na ty krásné, zlaté staré časy, kdy jste vy a kapitán Redgimlet prováděli v mém domě tak rozpustilé kousky, jsem připraven na to, vypravovati o tom něco přítomným pánům. Pamatujete se ještě na ten sud pálenky, kterou jste mně vypili, aniž byste si byli vzpomněli na to, že byste ho také měli zaplatiti? V těch dobách to ovšem pro mne nic neznamenal, ale později jsem měl sám často nedostatek takového dobrého nápoje. A kdepak je nyní kapitán Redgimlet? To byl také takový divoký chlapík jako vy. Nu, teď již po vás, chudácích, tak nepátrají, jako tehdy. Ovšem — od té doby již uplynulo mnoho let a věšení

a stíhání dávno již přestalo. To byly ošklivé doby — ba ano — velmi ošklivé doby. Nešňupl byste si mého tabáku?“

Petr zakončil tuto svoji zajímavou řeč tím, že vytáhl svou ohromnou tlapu, v níž se nalézala veliká skotská tabatěrka ze špíčky rohu, kterou Herries, jenž stál dosud jako zkamenělý při tomto neočekávaném proslovu, odstrčil pohrdlivým mávnutím ruky, při čemž se trochu tabáku rozsypalo po zemi.

„Nu dobře, dobře,“ řekl Petr Peebles naprosto neuražen tímto odmítnutím, „jak se vám líbí, svévolný člověk musí mít vše po svém, ale,“ připojil sehnuv se k zemi a snaže se sméstí tabák, rozsypaný po vyleštěné podlaze, „já si nemohu dovoliti nechati zde svůj tabák na zemi jen proto, poněvadž se na mne zlobíte.“

Moje pozornost byla úplně zaujata tímto neobyčejným a neočekávaným výjevem. Přes své vlastní vzrušení, jež jsem při tom pociťoval, dával jsem si dobrý pozor na účinek, který se jevil při Petrově řeči na tvářích všech přítomných. Bylo zřejmo, že náš přítel Petr Peebles neprozřetelně pronesl něco, co úplně změnilo chování smírčího soudce Foxleye i jeho zapisovatele vůči panu Herriesovi, k němuž se chovali až do té doby, kdy bylo jeho pravé jméno proneseno, velice důvěrně a přátelsky. Ted si šeptali cosi stranou, prohlíželi si jakousi listinu nebo dvě, které zapisovatel vytáhl z obrovské černé náprsní tobolky a jak se zdálo byli v naprosté nejistotě a rozpacích, co by vlastně měli učiniti.

Herries vypadal úplně jinak a daleko zajímavěji, nežli oni. Ačkoliv pan Petr Peebles nepřipomínal v ničem anděla Ithuriela, Herries vypadal pyšně a zlobně jako satan, pohlížeje se zjevným pohrdáním a smělostí na šeptajícího si smírčího soudce se zapisovatelem.

Když pak se hrdě a vyzývavě rozhlédl kolem, jeho oči se setkaly s mým zrakem, a pokud se mně zdálo, po prvé se na

okamžik sklopily před mým pohledem. Ale v příštím okamžiku nabyl opět své obvyklé odvahy a duchapřítomnosti a vrhl kolem sebe jeden z těch pohledů, při nichž dovedl tak podivuhodně a strašlivě svažiti svoje čelo. Trhl jsem sebou bezděčně, ale jsa pohněván sám na sebe k vůli této své neobyčejné přecitlivělosti, opětoval jsem statečně jeho pohled a zahlédnuv svoji podobu ve velikém starožitném zrcadle, jež stálo přede mnou, trhl jsem sebou bezděčně znovu, když jsem upozoroval ve svém obličejí neobyčejnou, buď skutečnou, nebo zdánlivou podobu s Herriesem.

Smírčí soudce po přestávce asi pětiminutové, během níž žádný člověk z naší společnosti nevěděl, co má vlastně dělati, oslovil mého věznitele takto:

„Sousedě — to bych si býval o vás nikdy ani nepomyslel, anebo — i kdybych byl — eh — i sebe méně tušil — že je to tak — ovšem — chtěl jsem říci, že jste se nešťastnou náhodou zúčastnil — té osudné záležitosti v roce čtyřicátém pátém — myslím — eh — že bylo dosti času na to, aby se zapomnělo —“

„A je to snad něco tak zvláštního, že jsme byli v roce čtyřicátém pátém v poli?“ řekl Herries s pohrdavým klidem. „Váš otec, myslím, pane Foxleyi, byl také v poli s Derwehtwatetem.“

„A za to také ztratil polovinu svého panství,“ odvětil pan Foxley s větším chvatem nežli obyčejně — „a mnoho nescházelo a on by byl také ještě ke všemu — hm, ehm — oběšen. Ale to je, myslím — eh — jiná věc — hm, poněvadž rok patnáctý není rok čtyřicátý pátý — a můj otec byl pardonován, kdežto vy ne!“

„Možná, že jsem byl také,“ řekl Herries lhostejně, „a pakli jsem nebyl, nacházím se v takovém postavení, jako dobrý tucet jiných gentlemanů, o nichž se vláda domnívá,

že již nyní nestojí za to, aby je pronásledovala, protože nezavdávají příčinu k žádným nepokojům ani rozbroji.“

„Ale vy jste, pane, zavalil příčinu k obojímu,“ řekl Nicholas Faggot, soudní zapisovatel, který, zastávaje nějaké nepatrné úřední místo v provincii, se považoval za povinná zakročiti ve prospěch vlády. „Pan smírčí soudce Foxley nemůže na sebe vzít odpovědnost a propustiti vás na svobodu nyní, když bylo vaše jméno jasně a zřetelně proneseno. Na vás je vydán zatykač od ministerstva vnitřních záležitostí.“

„To je podivuhodné opatření, pane Nicholasi, že po tolika letech ministr vnitra se ještě znepokojuje a stará o nešťastné zbytky dávno prohraté věci,“ řekl pan Herries.

„Ale pakli tomu skutečně tak je,“ pokračoval zapisovatel, který jak se zdálo nabýval čím dále tím více odvahy při zřejmě klidném chování se pana Herriesa, „a pakli byla zavalena příčina gentlemanem samotným, který, jak jest potvrzeno, vyvolává staré věci a s nimi novou nespokojenost, radil bych mu, aby se raději moudře vydal do zákonného opatrování nejbližšího smírčího soudce — kterým je zde pan Foxley — který celou záležitost důkladně a spravedlivě vyšetří. Já ovšem tuto věc luštím jen podle svého názoru,“ připojil, pozoruje se strachem, jaký účinek budou mít jeho slova na člověka, jemuž platila.

„A kdybych i přijal takovou radu“, řekl pan Herries stejně klidně jako dříve, „a rozluštil tuto věc jak vy pravíte, pane Faggote — musil bych přece napřed viděti zatykač, který by vás opravňoval k takovému skandálnímu jednání vůči mně.“

Pan Nicholas místo odpovědi vytáhl jakousi listinu z tobolky, podal mu jí a očekával patrně úzkostlivě důsledky tohoto svého odvážného činu. Pan Herries jí klidně prohlédl a potom pokračoval:

„A kdyby mně byla taková škrabanice, jako tato, podána v mém vlastním domě, hodil bych ji do krbu a pana Faggota za ní.“

A současně s těmito slovy také hodil zatykač do planoucího ohně jednou rukou, zatím co druhá uchopila nešťastného pana Nicholase za prsa a držela jej tak pevně, že se nemohl ani pohnouti a třásl se jako kuře, do něhož se zařaly drápy krvelačného dravce. Celý ten výjev netrval ani minutu, neboť pan Herries, dav pocítiti nešťastnému zapisovateli svoji obrovskou sílu, proti níž se nedalo ničeho poříditi, povolil a pustil pana Faggota s pohrdavým smíchem.

„Násilí — loupež — podvod — lstivá krádež!“ zvolal Petr Peebles, pohoršen odporem, kladeným zákonu v osobě pana Nicholase Faggota. Ale jeho pronikavý jekot zanikl v hromovém hlasu pana Herriese, který zavolav Cristala Nixona nařídil mu, aby odvedl toho ječícího blázna dolů, nasýtil ho, napojil, dal mu guineu a potom ho vystrčil ze dveří. Za takovýchto podmínek se Petr Peebles dosti ochotně podvolil tomu, aby byl vyvléknut ven.

Herries se potom obrátil k smírčímu soudci, s jehož obličejem zmizela purpurová barva, která na něm ještě před chvílí zářila a který nyní nabyl stejně zsinaleho odstínu, jako jeho poděšený zapisovatel.

„Starý můj druhu a příteli,“ pravil, „vy jste se sem dostavil na moji vlastní žádost, abyste mně prokázal přátelskou službu, abyste přesvědčil tohoto mladého pošetilého muže, že mám skutečně právo nad jeho osobou. Doufám, že nepoužijete této své návštěvy u mne za záminku k tomu, abyste mne znepokojoval k vůli jiným záležitostem, Celý svět ví, že jsem žil po několik měsíců úplně veřejně v těchto severních hrabstvích — ba dokonce, že jsem se tu zdržoval po několik roků a že jsem mohl být zatčen kdykoliv, kdyby toho byl zájem státu vyžadoval, anebo